

Contra Rapport:

Een kritische Beschouwing op het Onderzoeksrapport "Omgang met mensen die zich soeverein verklaren" van het Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht – Avans Hogeschool

Colofon

Januari 2025

Soevereinen:

- : Rita.
- : Erik.
- : Ivar.
- : Wilfred-Leonard.

© 2025 **Veilig & Vrij – een samenwerkingsverband van soevereinen.**

Alle rechten voorbehouden. Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden, mits de bron wordt vermeld en er vanuit correctheid en transparantie wordt gehandeld. Zie onze website voor meer informatie en onderzoek: veiligenvrij.nl.

Voorwoord

Dit contra rapport is een kritische en noodzakelijke reactie op het rapport van het onderzoeksrapport 'Omgang met mensen die zich soeverein verklaren' van het Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht – Avans Hogeschool. Dat rapport kwam pas eind december 2024 in ons blikveld. Wij vonden daar wat van. We zijn daardoor aan de slag gegaan en hebben samen met ChatGPT een kritische analyse gemaakt van dat onderzoeksrapport, omdat het op veel punten onvolledig is en daardoor eenzijdige en verkeerde conclusies in zich draagt.

Met dit contra rapport willen wij de tekortkomingen van het oorspronkelijke onderzoek blootleggen en een constructieve bijdrage leveren aan het herstel van vertrouwen tussen overheid, wetenschap en alle mensen die leven op het grondgebied Nederland. Wij benadrukken het belang van correcte methodologie, transparantie en juridische integriteit, doordat de uitkomsten van dergelijk onderzoek verstrekkende gevolgen hebben voor zowel beleidsmakers als 'burgers'.

We zetten de term 'burger' opzettelijk tussen aanhalingstekens, omdat het begrip geen juridische legitimiteit heeft en dus geen waarde vertegenwoordigt, anders dan die we er in de omgangsvormen aan geven. Vanuit 'de overheid' met diens beheersbaarheids perspectief, doelt men met het begrip 'burger' veelal op de 'ingezetene' of het 'rechtssubject', die horig dient te zijn aan de Staat der Nederlanden, en doelt men met het begrip 'burger' zelden op de levende mens met diens onvervreembare rechten, zijn vrije wil en het recht op het najagen van zijn eigen geluk, zolang hij dit vanuit correctheid en verantwoordelijkheid jegens zijn medemens doet. Dat hangt samen met de Bijbelse drie-eenheid: Gij zult niet doden, niet stelen en niet dwingen. In dit rapport dient het begrip 'burger' gelezen te worden als de levende en soevereine mens, tenzij anders aangegeven.

Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om gemeenschapsgelden doelmatig in te zetten en te waarborgen dat onderzoeken allereerst recht doen aan de menselijke waardigheid. Waarheidsvinding (correctheid) plus transparantie zorgt immers voor vertrouwen. Dat is de grondslag voor een vreedzame, rechtvaardige en menswaardige samenleving en niets anders, zo blijkt uit honderden jaren historie van menselijk handelen. Die principes zijn bewezen consistent en die dienen we dus te respecteren en te beschermen. Ook 'de wetenschap' doet er verstandig aan zich daaraan te houden, gezien zij zelf voortkomen en bestaansrecht ontleen uit die universele principes.

Met dit contra rapport nemen we onze verantwoordelijkheid om tot gezamenlijke correctie te komen, zodat we op een menswaardig en rechtvaardige manier met elkaar kunnen samenleven.

Wij wensen jou veel leerzaam leesplezier toe.

Inleiding

Het rapport "Omgang met mensen die zich soeverein verklaren" biedt enkele waardevolle inzichten in de uitdagingen waarmee ambtenaren en professionals worden geconfronteerd bij de omgang met mensen die zich soeverein verklaren. Echter, er zijn fundamentele tekortkomingen in de methodologie, transparantie en juridische correctheid van dat onderzoek. Dit contra-rapport biedt een alternatieve benadering door de formule: **Correctheid + Transparantie = Vertrouwen** er op los te laten.

Deze formule wordt door de soevereinen van Veilig & Vrij gebruikt als basis voor een menswaardig en gelukkig leven. Mensen met het onvervreembare recht op vrijheid, het recht om hun eigen geluk na te jagen, en met respect voor de medemens, dienen centraal te staan in beleid en bestuur - en niets anders."

1. Correctheid: De Basis van Legitimiteit

Correctheid vereist dat handelen en onderzoek voldoen aan juridische en ethische normen. Dit omvat respect voor natuurrecht, mensenrechten (zoals vastgelegd in het EVRM en IVBPR), waarheidsvinding zonder belangenverstrengeling, en methodologische integriteit. Onderzoek dient reproduceerbaar te zijn en gebaseerd op objectieve criteria om betrouwbaar en geloofwaardig te zijn.

1.1 Toetsing van Correctheid in het Onderzoek

Het originele rapport van het Centre of Expertise, Veiligheid & Veerkracht van Avans biedt geen diepgaande analyse van de juridische basis van de soevereiniteitsverklaringen. Zo wordt artikel 16 IVBPR, dat het recht op erkenning als rechtspersoon benadrukt, volledig genegeerd. Dit gebrek aan juridische toetsing aan de internationale verdragen als de IVBPR en de EVRM, maakt het rapport vooringenomen en incompleet.

Daarnaast worden soevereinen uitsluitend beschreven vanuit een probleemgerichte benadering. Dit negeert hun juridische en morele gronden en versterkt negatieve stereotypen. Dit is een ernstige tekortkoming, gezien de verantwoordelijkheid van de overheid om fundamentele rechten te respecteren.

Een ander kritiek punt is het gebrek aan methodologische correctheid. Onderzoek moet reproduceerbaar zijn, met duidelijke criteria en een transparante verantwoording van keuzes. Het rapport blijft vaag over deze aspecten, wat de validiteit van de conclusies ondermijnt.

1.2 Discretionaire Bevoegdheid van Ambtenaren

Ambtenaren hebben de plicht om hun discretionaire bevoegdheden zorgvuldig en objectief toe te passen. Het originele rapport geeft echter geen richtlijnen voor een juridisch correcte toepassing van deze bevoegdheden. Dit kan leiden tot willekeur, wat de polarisatie vergroot en bovenal het fundamentele recht ondermijnt.

Aanbeveling: Het onderzoek moet expliciet juridisch getoetst worden op normen als doelmatigheid, effectiviteit en subsidiariteit. Het uitgangspunt moet zijn dat elk mens vrij en gelijk in rechten is. Dit impliceert dat wetten en hun uitvoering moeten worden getoetst op hun rechtmatigheid en impact op menselijke waardigheid en vrijheid. Daarnaast moet de methodologie van het onderzoek helder en reproduceerbaar zijn, zodat de resultaten objectief kunnen worden beoordeeld en herhaald.

2. Transparantie: De Sleutel tot Verifieerbaarheid

Transparantie vereist openheid over de methodologie, aannames en conclusies van het onderzoek. Dit is essentieel om vertrouwen te winnen en wantrouwen te verminderen.

2.1 Gebrek aan Transparantie in het Rapport

Het originele rapport blijft vaag over de gebruikte methodologie en selectiecriteria. Hierdoor is het moeilijk om de validiteit van de bevindingen te beoordelen. Dit gebrek aan transparantie ondermijnt de geloofwaardigheid van het onderzoek.

2.2 Transparantie in de Praktijk

Het rapport moedigt professionals aan om vertrouwen op te bouwen bij soevereinen, maar biedt geen concrete strategieën. In plaats daarvan lijkt het te neigen naar het "doordrammen" van een eenzijdige visie. Dit versterkt wantrouwen en polarisatie.

Aanbeveling: Het rapport moet methodologische keuzes expliciet maken en duidelijke richtlijnen bieden voor open communicatie. De eerste vraag moet altijd zijn: Handel ik op basis van het primaat van vrijheid en menselijke waardigheid, of op basis van controle en beheersing?

3. Vertrouwen: Het Gevolg van Correctheid en Transparantie

Vertrouwen ontstaat wanneer correctheid en transparantie consequent worden toegepast. Dit is cruciaal voor een constructieve relatie tussen overheid en burgers.

3.1 Herstel van Vertrouwen

Het rapport erkent het belang van vertrouwen, maar biedt geen structurele aanpak om dit te herstellen. Vertrouwen vereist dat de overheid fouten erkent, verantwoordelijkheid neemt en structurele oorzaken van wantrouwen aanpakt.

Aanbeveling: Ontwikkel een langetermijnstrategie gericht op herstel van vertrouwen door consistent correct en transparant handelen. Dit omvat schuldbekentenis en het corrigeren van fouten. En zorg dat er mensen op posities worden gerekruteerd die beschikken over een hoog analytisch vermogen met een sterk moreel kompas op de hoogste menselijke waarden en principes en daarin corrigerend kunnen optreden, omdat ze de bevoegdheid daartoe hebben en hun verantwoordelijkheid nemen vanuit dat correcte morele kompas. Dat zijn de poortwachters van onze samenleving, zeg maar.

3.2 Beheersbaarheid versus Vrijheid

Het recht moet vrijheid waarborgen, niet beperken. Echter, de huidige nadruk op beheersbaarheid door overheden ondermijnt deze vrijheid. Hannah Arendt benadrukte dat recht en bureaucratie gevaarlijk kunnen worden wanneer ze loskomen van hun ethische fundament. Dit risico is zichtbaar in de huidige nadruk op beheersbaarheid door overheden, waarbij vrijheid en verantwoordelijkheid van burgers ondergeschikt raken aan controlemechanismen.

Daarnaast heeft hoogleraar Twan Tak, gespecialiseerd in bestuur- en procesrecht, herhaaldelijk gewezen op het falen van de democratische rechtsstaat in zijn functioneren. In zijn boek "Democratie in relatie tot recht en politiek" en diverse publieke uitingen bekritiseerde hij hoe politieke en juridische systemen steeds meer gericht zijn op

beheersbaarheid, ten koste van vrijheid en de verantwoordelijkheid van burgers. Zijn inzichten onderstrepen de noodzaak van een fundamentele herziening van hoe overheden handelen en beleid ontwikkelen.

Het is volgens ons belangrijk om even stil te staan bij andere denkers die aansluiten bij de lijn van Hannah Arendt, omdat het bevestigt dat de fundamentele principes van recht consistent zijn over de eeuwen heen. Hier een aantal gelijkgestemde denkers als Arendt:

- **Michel Foucault:** Hij waarschuwde in zijn werk over biopolitiek en disciplineren voor de gevaren van overmatige controle door staten. Volgens Foucault leidt deze focus op beheersbaarheid tot een samenleving waarin vrijheid wordt vervangen door toezicht en normalisering.
- **Alexis deTocqueville:** Hij had net als Arendt een diepe bezorgdheid over de manier waarop vrijheid kon worden bedreigd door sociale en politieke structuren, en zag zijn actieve politieke deelname als essentieel voor het behoud van vrijheid.
- **Max Stirner:** In zijn boek "De Enige en Zijn Eigendom", stelt hij dat de mens zijn eigen vrijheid moet realiseren door zich los te maken van externe autoriteiten en sociale verplichtingen. Een meer extreme benadering, maar geheel in lijn met het fundamentele recht op vrijheid. Er is altijd een spanningsveld tussen individuele vrijheid en het participeren in een samenleving. De voorliggende en fundamentele vraag die altijd eerst gesteld moet worden is welk uitgangspunt men kiest voor een samenleving; die van maximale vrijheid van het individu, de mens, of die van de beheersbaarheid van de groep? Een zeer beperkte vorm van beheersbaarheid is nodig om de samenleving menswaardig te houden, zoals hygiëne en een gedegen infrastructuur. Rechtvaardigheid, veiligheid en zelforganisatie doen de rest, als het ware automatisch.
- **John Rawls:** Rawls benadrukte in "A Theory of Justice" dat rechtvaardigheid en vrijheid de basis moeten vormen van politieke en sociale structuren. Hij bekritiseerde systemen die ongelijkheid en controle legitimeren onder het mom van orde en stabiliteit.
- **Jürgen Habermas:** Habermas pleitte voor communicatieve rationaliteit en een deliberatieve democratie waarin vrijheid en participatie centraal staan. Hij waarschuwde voor de kolonisatie van de leefwereld door bureaucratie en economische systemen.
- **Twan Tak:** Zoals hierboven beschreven, heeft hij zich publiekelijk en vanuit zijn positie destijds uitgesproken tegen het falen van de democratische rechtsstaat en het verlies van vrijheid door een focus op beheersbaarheid.

Een treffend voorbeeld van een corrigerende intentie van overheidsoptreden is de bijeenkomst in de Eerste Kamer op 4 februari 2014, waarin al werd gewezen op de gevaren van een te sterk beheersbaarheidsperspectief. Ondanks de toenmalige toezeggingen is er sindsdien niets substantieels gedaan met de uitkomsten. Onze observaties over de afgelopen 10 jaar zijn nog somberder. De door de overheidsorganen zelfbenoemde democratische, parlementaire rechtstaat bestaat niet meer, kijkend naar het optreden van die overheidsorganen over de afgelopen 10 jaar, met een versterkte uitholling en schending van die principes in de afgelopen vijf jaar. De opname van de bijeenkomst is beschikbaar via het YouTube-kanaal van de Eerste Kamer:

<https://www.youtube.com/watch?v=gYuXQ8cWTMM&t=8132s>.

Aanbeveling: Overheden moeten reflecteren op hun eigen handelen en erkennen dat vrijheid het fundament is van een gezonde samenleving. Correctie van het beheersbaarheidsperspectief is noodzakelijk om burgers de ruimte te geven hun verantwoordelijkheid te nemen, terwijl de soevereine staat zich richt op het faciliteren van vrijheid en het waarborgen van fundamentele rechten.

4. Reflectie op het Centre of Expertise "Veiligheid & Veerkracht"

Het Centre of Expertise, onderdeel "Veiligheid & Veerkracht" van Avans heeft haar onderzoek in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitgevoerd. Dit rapport en het zichtbare handelen van de onderzoekers roept vragen op over de consistentie tussen hun missie en de uitvoering. De methodologische en juridische tekortkomingen van het rapport wijzen op een gebrek aan diepgang en onafhankelijkheid.

Gebrek aan consistentie van de missie van het Centre of Expertise van Avans en de uitvoering van het onderzoek
Er zijn kritische vragen te stellen over de consistentie tussen de missie van het Centre of Expertise van Avans en de uitvoering van dit onderzoek. Hun websitetekst stelt: "Een veilige en veerkrachtige samenleving, met weerbare inwoners die een goed leven leiden – daar zetten wij ons voor in. We doen praktijkgericht onderzoek en verbinden dat met onderwijs en werkveld. Door onze kennis ruimhartig te delen, stellen we professionals in staat om het verschil te maken."

Wanneer deze missie wordt gewogen tegen de formule "Correctheid + Transparantie = Vertrouwen", ontstaat een kritische reflectie over de geloofwaardigheid van het onderzoeksbureau. Wordt er daadwerkelijk praktijkgericht en onafhankelijk onderzoek gedaan dat professionals in staat stelt om het verschil te maken? Dat lijkt ons niet. De uitvoering schiet tekort door mogelijke belangenverstrengelingen, een gebrek aan juridische diepgang, transparantie en structurele oplossingen voor het herstellen van vertrouwen.

Dit roept direct twijfels op over de kwaliteit van de onderzoekers. Zijn zij voldoende geschoold in juridische toetsing en ethische analyse om de complexe problematiek van soevereiniteitsverklaringen correct te benaderen? Een gebrek aan diepgang kan leiden tot verkeerde uitgangspunten en daarmee tot niet-legitiem handelen door ambtenaren. Dit risico benadrukt de noodzaak van een strenge beoordeling, omdat een foutieve benadering niet alleen extra energie, kosten en leed veroorzaakt, maar ook een gevaarlijk hellend vlak kan vormen voor het vertrouwen in overheid en onderzoek (wetenschap als waarheidsvinding). Dit alles maakt het des te belangrijker om de kwaliteit en integriteit van dergelijke expertisecentra scherp te bewaken.

Door deze benadering te omarmen, kan de overheid niet alleen beter omgaan met soevereinen, maar ook bijdragen aan een rechtvaardigere en transparantere samenleving waarin het vertrouwen wordt hersteld.

Aanbeveling: Reflecteer op de rol van vrijheid als fundament van een gezonde samenleving. Herzie beleidsmaatregelen om burgers ruimte te geven voor verantwoordelijkheid, in lijn met fundamentele rechten.

Zorg voor strenge kwaliteitscontrole op onderzoeken die met gemeenschapsgelden worden gefinancierd. Dit voorkomt dat ondeugdelijke rapporten worden gebruikt als basis voor beleid dat schadelijk is voor burgers en ambtenaren.

5. Conclusie

De formule **Correctheid + Transparantie = Vertrouwen** biedt een solide basis voor een evenwichtig en rechtvaardig beleid en naleving daarvan. Het huidige rapport schiet tekort in juridische correctheid, methodologische integriteit, transparantie en het structureel herstellen van vertrouwen. Door deze tekortkomingen aan te pakken, kan de overheid bijdragen aan een rechtvaardigere en transparantere samenleving. Dat resulteert in een toename van vertrouwen, zo blijkt uit het verleden.

Aanbevelingen voor Toekomstig Onderzoek en Beleid:

- **Correctheid:** Voer een juridische toetsing uit van soevereiniteitsverklaringen en analyseer hoe ambtenaren hun bevoegdheden correct kunnen toepassen. Zorg voor een methodologisch verantwoorde aanpak die reproduceerbaar is en handel allereerst vanuit het recht en het vrijheidsperspectief en ga daarna eens nadenken hoe je fundamentele samenlevingsbevorderende elementen beheersbaar maakt.
- **Transparantie:** Maak methodologische keuzes expliciet en ontwikkel richtlijnen voor open communicatie.
- **Vertrouwen:** Introduceer een structurele aanpak gericht op herstel van vertrouwen door consistent correct en transparant handelen.
- **Beheersbaarheid versus Vrijheid:** Leg de nadruk op het faciliteren van vrijheid en verantwoordelijkheid, in lijn met fundamentele rechten.

Door deze benadering te omarmen, kan de overheid niet alleen beter omgaan met soevereinen, maar ook bijdragen aan een rechtvaardigere en transparantere samenleving in z'n geheel, waarin het vertrouwen wordt hersteld. Dat begint met het omarmen van dit contra rapport en de kritische reflecties serieus te nemen om vervolgens te gaan denken en handelen vanuit de formule: **Correctheid + Transparantie = Vertrouwen.**

Wij zijn benieuwd naar uw reactie en wachten met een optimistisch en constructieve houding uw antwoord af.

Soevereinen:

: Rita.

: Erik.

: Ivar.

: Wilfred-Leonard.

Contact:

contact@veiligenvrij.nl